

V

Louis XIV (staat bij B. die FONTANGES BELLE COMME UN ANGE op de wand spuit) Laten we nu eens gewoon doen, Blanche.

Blanche (die bezig is) Gewoon...

Louis XIV Ja, gewoon... (leest het gespotene spellend) Fon-tan-ges belle comme un an-ge. Gaat het weer over mij?

Blanche Hoezo Majesteit?

Louis XIV Moet ik weer vertellen over 'de vrouwen in mijn leven'? 'Goethe en de vrouwen'.

Blanche (achteloos) Goethe?

Louis XIV Of 'Louis Quatorze en zijn maîtresses'?

Blanche (verbazing veinzend) Hield Louis Quatorze er dan maîtresses op na?

Louis XIV Zoals honden, Blanche. Roep toch de hertog dat die nog iets voorleest. Woef-woef. Over Fontanges b.v.

Blanche Maar dat was voor zijn tijd. Toen u haar -met uw permissie Majesteit- leerde kennen, was de hertog amper vier jaar en toen zij stierf zes.

Louis XIV Zo, je weet er blijkbaar meer van Blanche. Nog cijfers?

Blanche Iemand moet het toch zeggen, nietwaar Majesteit. (tot het publiek) Of is er hier misschien een liefhebber aanwezig van de petite histoire resp. chronique scandaleuse, die de zaken even in onze plaats uit de doeken wil doen? Want Zijne Majesteit heeft er zijn buik van vol.

Louis XIV Niet alleen Zijne Majesteit Blanche. Ik wil alleen maar even gewoon doen. Begrijp je: gewoon?

Blanche Zij herinnerde u aan uw eerste maîtresse, La Vallière?

Louis XIV En dan?

Blanche Une peau pêche.

Louis XIV Ze was amper twintig toen ze stierf.

Blanche U 77.

Louis XIV Ik was amper 40 toen ik haar leerde kennen.

Blanche Zij nauwelijks 17.

Louis XIV (street B.) Ja, une peau pêche.

Blanche En het haar.

Louis XIV (begeleidende handbeweging) Dat zo cascadeerde...

Blanche Nog iets Majesteit? (L. antwoordt niets, in herinneringen verzonken?) Ze werd vergiftigd door Madame de Montespan, met melk. Iedereen wist het. Ook de lijkshou-

wing wees in die richting. Trouwens Madame de Montespan probeerde u toen ook te vergif-tigen. Via allerlei drankjes probeerde ze u fysisch te ontregelen. U klaagde toen over vermoeidheid.

Louis XIV (beamend) Hoe vermoeid ik toen was. En nu ook trouwens. Gewoon kijken b.v. **Blanche** En dan?

Louis XIV Of gewoon zitten en niets anders doen dan dat.

Blanche En wachten op de duiven zeker! (Zitten enkele momenten zwijgend naar het publiek te staren. Schreeuwt, handen als een megafoon aan de mond) Het geluid van de stilte! (H. komt de scène op met een klisteespuit. H. wil iets zeggen maar slikt zijn woorden in als hij B. en L. daar zo zwijgend ziet zitten. Gaat naar de wanden toe.)

Hertog Fontanges, belle comme un ange. Fontanges, Fontanges... Dat moet voor mijn tijd geweest zijn.

Louis XIV (wijst naar de klisteespuit) Is het weer van dat, hertog? Neen, Hertog, die Friedrich Engels, dat was een ander kaliber. Geen dialecta membra, geen zogezegde pittoreske anekdotes, goor geciteer, met of zonder tape.

Hertog Friedrich...

Blanche Engels, Majesteit?

Louis XIV Iemand die inzicht had in de mechaniek van het absolutisme. Niet de mechaniek van mijn efemeer leven, dat jij er met de neus op gedrukt, op allerlei détails...

Hertog Ik niet, Majesteit, ik spreek niet over pruiken die...

Louis XIV Met je neus op allerlei bas détails, zodat je het perspectief, de historische relevantie...

Blanche What about Engels, majesteit?

Louis XIV (zoals in een detectivefilm, schiet met de vinger, B. speelt het spelletje mee, doet even alsof ze getroffen is) You just talk too much, baby. (tot H.) Zegt die brave man dat het absolutisme -ik dus- zijn overlevingskracht te danken had aan het gegeneinander balancieren, het tegen elkaar uitspelen van een aristocratie over haar hoogtepunt en een bourgeoisie op weg daarnaartoe. Dat is wat ik deed, hertog -ik zeg het niet zelf: Engels! -Gleichgewicht halten. En laat die prins van den bloede en andere aristocraten pur sang scheve gezichten trekken omdat ik mijn bastaarden legimiteer, omdat ze met een offerzakje in de mis moeten rondgaan, ook al was het niet hun beurt, maar...

Hertog (wil iets opwerpen)

Louis XIV Daarover ben je zelf je beklag komen maken. Dergelijke dingen hertog. Te dwaas om die mensen hiermee te vervelen.

Blanche Het is zo al vervelend genoeg. Engels Majesteit!

Louis XIV Wel ja, terwijl de adel onder mijn supervisie in Versailles lekker kon intrigeren en feestjes bouwen - ik moest soms wel even de puntjes op de i zetten natuurlijk - konden ze niet fronderen op hun landgoederen. En die strebers van de opkomende burgerklasse heb ik als hardwerkende ministers -handig van mij- het werk laten doen. En ik stond dus op de wip, dan het gewicht daar laten overhellen en dan weer naar de andere kant. Arbitr.

Blanche Elegantiæ.

Louis XIV Ook elegantiæ. Maar dat was slechts een miniem onderdeel. Daarbij verbleken alle klisteespuiten, hertog. Spuit dat maar eens op die papieren muren van u. Gleichgewicht halten of gegeneinander balancieren, gesigneerd Engels over Louis XIV. Ik dus. (tot H.) Nu weet hij niet wat zeggen, nochtans is die Engels van dezelfde ideologische familie als uw achterneef, hertog, die al gedegradeerd was tot graaf, weliswaar. Zeer pijnlijk voor iemand als u, altijd zo (plagend) standbewuust.

Hertog (tot B.) Waar haalt hij plots die boekenwijsheid? We gingen het toch hebben over zijn maîtresses, Blanche. Wat heb je hem weer in het hoofd gepraat? Zo doe je hem verstandiger klinken dan hij is. Het beeld wordt vertekend. I.p.v. ons op de vlakte te houden. 32 fazanten, 34 schoten, 1 jaar voor zijn dood, 1686 het jaar van de fistel, Maria Mancini, zijn voorliefde voor sinaasappelbomen...

Louis XIV De 8 minnen die hij als baby gehad heeft. Zijn reputatie van borstenbijter, toen al. De ambassadeur van Zweden die opmerkte 'Il faut se méfier d'une rapacité si précoce'.

Blanche En hoe hij het bij het juiste eind had.

Louis XIV Die achterneef van u, hertog. Dat was pas een echte man. Beweren dat hij van Karel de Grote afstamde (spottend) Een aristocraat pur sang... Karel De Grote. Overal rondhotsen tot in Amerika toe, een perfecte avonturier met nieuwe slogans: savoir pour prévoir. Even belachelijk als jouw mémoires, hertog. Maar dat is tenminste klare wijn: savoir pour prévoir. (denkt na.) Maar dat is helemaal niet belachelijk Blanche. Dat is in zekere zin het principe van de...

Blanche Profylactische geneeskunde.

Hertog Van de bourgeoisie op haar hoogtepunt.

Louis XIV Bon, nu is het jouw beurt hertog. Wat moet jij met die klisteespuit? Je weet toch dat ik liever met zo'n pittig drankje gepurged word dan al die lavementen met die blote spuiten. (H. zegt niets) Wel hertog, voor één keer speel ik het spel graag mee. Lees maar voor.

Hertog Eerlijk gezegd, zo is het niet meer plezant.

Blanche U mag het spel niet meespelen, Majesteit, anders...

Louis XIV Ook goed, ik speel het spel niet mee. Trouwens reversi is mijn lievelingsspel.

Hertog (tot B.) Laten we maar even ophouden. Kom, majesteit, het is pauze.

Louis XIV En waar zijn de alexandrijnen?

Blanche In de ijskast. Dertig fr voor 1 hexameter.

Louis XIV Voor mij 6 jamben met een rust in het midden en een vrouwelijk rijm.

Hertog Zijne Majesteit is niet alleen bijzonder erudiet maar ook nog uiterst grappig.

Louis XIV Neenee, Gleichgewicht halten.

(appreciërend) Ces marxistes!

Hertog (wijst naar L. als exempel van zijn lectuur) Il excelle à conduire un char dans la carrière, A disputer des prix indignes de ses mains, A se donner lui-même en spectacle aux Romains, A venir prodiguer sa voix sur un théâtre, A réciter des chants qu'il veut qu'on idolâtre...